

**Các nhân tố ảnh hưởng đến đa dạng hóa thu nhập:
Nghiên cứu trường hợp các ngân hàng thương mại Việt Nam**

Nguyễn Thị Đoan Trang

Tóm tắt: Bên cạnh việc nghiên cứu tác động của đa dạng hóa (ĐDH) thu nhập đến hiệu quả kinh doanh ngân hàng thì việc tìm hiểu nhân tố nào thúc đẩy sự ĐDH thu nhập trong ngành ngân hàng cũng là một vấn đề cần quan tâm. Nghiên cứu này phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến ĐDH thu nhập của các ngân hàng thương mại (NHTM) Việt Nam. Nghiên cứu sử dụng phương pháp SGMM (System Generalized Method of Moment) với dữ liệu thu thập từ 28 NHTM Việt Nam trong giai đoạn 2008–2018 và kết quả nghiên cứu cho thấy, những nhân tố có tác động cùng chiều đến ĐDH thu nhập của các ngân hàng bao gồm: hiệu quả hoạt động kinh doanh, quy mô hoạt động, tỷ lệ vốn chủ sở hữu trên tổng tài sản, rủi ro tín dụng và độ mở tài chính. Trong khi đó, tỷ lệ cho vay trên tổng tài sản, tốc độ tăng trưởng kinh tế và lạm phát có tác động ngược chiều đến ĐDH thu nhập của ngân hàng. Nghiên cứu chưa tìm thấy mối liên hệ giữa ĐDH thu nhập ngân hàng với rủi ro phá sản, rủi ro thanh khoản và hiệu quả chi phí hoạt động.

Từ khóa: Đa dạng hóa thu nhập, nhân tố ảnh hưởng.

Mã số phân loại JEL: G210.

Tài liệu tham khảo

- Agénor, P. R. (2003). Benefits and Costs of International Financial Integration: Theory and Facts. *The World Economy*, 26(8), 1089-1118.
- Arellano, M. & Bover, O. (1995). Another look at the instrumental variable estimation of error-components models. *Journal of econometrics*, 68(1), 29-51.
- Asif, R. & Akhter, W. (2019). Exploring the influence of revenue diversification on financial performance in banking industry: A systematic literature review. *Qualitative Research in Financial Markets*.
- Baltagi, B. H., Demetriades, P. O. & Law, S. H. (2009). Financial development and openness: Evidence from panel data. *Journal of development economics*, 89(2), 285-296.
- Blundell, R. & Bond, S. (1998). Initial conditions and moment restrictions in dynamic panel data models. *Journal of econometrics*, 87(1), 115-143.
- Calmès, C. & Théoret, R. (2010). The impact of off-balance-sheet activities on banks returns: An application of the ARCH-M to Canadian data. *Journal of Banking & Finance*, 34(7), 1719-1728.
- Campa, J. M. & Kedia, S. (2002). Explaining the diversification discount. *The journal of finance*, 57(4), 1731-1762.
- Căpraru, B., Ihnatov, I. & Pintilie, N. L. (2018). Competition and diversification in the European Banking Sector. *Research in International Business and Finance*.
- Chortareas, G. E., Girardone, C. & Ventouri, A. (2012). Bank supervision, regulation, and efficiency: Evidence from the European Union. *Journal of Financial Stability*, 8(4), 292-302.
- Chu, Y. (2016). Financial openness and bank performance: The case of China. In *2016 International Conference on Industrial Economics System and Industrial Security Engineering (IEIS)* (pp. 1-5). IEEE.
- DeYoung, R. & Rice, T. (2004). Noninterest income and financial performance at US commercial banks. *Financial Review*, 39(1), 101-127.
- Firth, M., Li, W. & Shuye Wang, S. (2016). The growth, determinants, and profitability of nontraditional activities of Chinese commercial banks. *The European Journal of Finance*, 22(4-6), 259-287.
- Gujarati, D. N. (2004). Basic Economics". 4th edition, McGraw-Hill Inc. New York, 359.
- Hahm, J. H. (2008). Determinants and consequences of non-interest income diversification of commercial banks in OECD countries. *East Asian Economic Review*, 12(1), 3-31.
- Hamdi, H., Hakimi, A. & Zaghdoudi, K. (2017). Diversification, bank performance and risk: have Tunisian banks adopted the new business model?. *Financial innovation*, 3(1), 22.

- Hanh, P. T. H. (2010). *Financial development, financial openness and trade openness: new evidence* (No. 60). FIW working paper.
- Kishan, R. P. & Opiela, T. P. (2000). Bank size, Bank capital, and the bank lending channel. *Journal of Money, Credit and Banking* 32(1), 121-141.
- Landi, A. & Venturelli, V. (2001, May). The diversification strategy of european banks: determinants and effects on efficiency and profitability. In *EFMA 2001 Lugano Meetings*.
- Lepetit, L., Nys, E., Rous, P. & Tarazi, A. (2008). Bank income structure and risk: An empirical analysis of European banks. *Journal of Banking & Finance*, 32(8), 1452-1467.
- Luo, Y., Tanna, S. & De Vita, G. (2016). Financial openness, risk and bank efficiency: Cross-country evidence. *Journal of Financial Stability*, 24, 132-148.
- Meng, X., Cavoli, T. & Deng, X. (2018). Determinants of income diversification: evidence from Chinese banks. *Applied Economics*, 50(17), 1934-1951.
- Mercieca, S., Schaeck, K. & Wolfe, S. (2007). Small European banks: Benefits from diversification? *Journal of Banking & Finance*, 31(7), 1975-1998.
- Murharsito, J. (2015). The Effect of the Ownership and the Global Crisis on the Income Diversification of Indonesian Banks. *Buletin Ekonomi Moneter dan Perbankan*, Volume 17, Nomor 3, 340- 356.
- Nguyen Ngoc Thach, Le Hoang Anh, & Pham Thi Ha An (2019). The Effects of Public Expenditure on Economic Growth in Asia Countries: A Bayesian Model Averaging Approach. *Asian Journal of Economics and Banking*, 3(1), 126 – 149.
- Nguyễn Thị Đoan Trang (2019). Tác động của ĐDHTN đến hiệu quả kinh doanh của ngân hàng thương mại Việt Nam. *Tạp chí Kinh tế và Ngân hàng châu Á*, 161, 33-49.
- Nilsen, J. H. & Rovelli, R. (2001). Investor risk aversion and financial fragility in emerging economies. *Journal of International Financial Markets, Institutions and Money*, 11(3-4), 443-474.
- Özek, P. (2017). Non-traditional activities and funding structures: An analysis of commercial banks in Turkey. *International Journal of Economic & Administrative Studies*, (18).
- Pennathur, A. K., Subrahmanyam, V. & Vishwasrao, S. (2012). Income diversification and risk: Does ownership matter? An empirical examination of Indian banks. *Journal of Banking & Finance*, 36(8), 2203-2215.
- Roberto, V. & Wibowo, B. (2018). Market Power, Types of Ownership and Bank Income Diversification: Cases of Asian Countries. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 9(1), 12-22.
- Rogers, K. and J. Sinkey. 1999. An Analysis of Nontraditional Activities at US Commercial Banks. *Review of Financial Economics*, 89(1), 25–39.
- Rose, PS, and Hudgins, SC (2008). Bank Management and Financial Services, 7th Edition, McGraw-Hill Inc. New York.
- Simplice, A. A. (2010). *Linkages between Financial Development and Openness: panel evidence from developing countries*.
- Stiroh, K. (2004). Diversification in Banking: Is Noninterest Income the Answer? *Journal of Money, Credit & Banking*, 36: 853–883.
- Vithessonthi, C. (2014). Financial markets development and bank risk: Experience from Thailand during 1990–2012. *Journal of Multinational Financial Management*, 27, 67-88.
- Zhang, C., Zhu, Y. & Lu, Z. (2015). Trade openness, financial openness, and financial development in China. *Journal of International Money and Finance*, 59, 287-309.